Ա. ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 306 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1900 13 ՄԱՐՏ 1900 (Ն.Տ.)

10 ՓԱՐԱՅ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՆՕՐԷՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Ավագը Դուռի Ճաշոցեան, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՓԱՆԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱՅ.

ادارهخانهسی
Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԻՐ
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ եւ գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՐԱԳ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ դրչ. 75
6 » » » 40

ԴԱՒԱՌԱՏՆԵՐՈՒՄ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ձանրը դէպ Վրաց
12 ամիսը կանխիկ դրչ. 100
6 » » » 50

ՕՏԱՅԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԻ ՀԱՏՈՒՐ
Թղթատարի ձանրը դէպ Վրաց
12 ամիսը կանխիկ փր. 22
6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգ. տող առաջ. տարի 5 դրչ.
Մէկ անգամէ աւելի ձանուցմանց համար ժամանակաւոր պայմաններ։

ՓՈՒՐՀԱՆԴԱԿ իր հրատարակութեան տասնամեակին առիթով

ԱՒԱԶԻՆ ՍԷՐ

ՀԱԿԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Աբէ-Էլի անցեալ շաբթուան մէկ ֆիւրին մէջ, Թլկատինցին, գաւառային ֆ'ն յատկանշական գեղջուրէն մէկը, կը նկարագրէր վիճակը մանկամարդ կնոջ մը, որ զաւակ, գօսացեալ ծառի մը վրայ պատուաստուած թարմ ճիւղի մը պէս, ինքն ալ թառամելու դատապարտուած է, այդ ծառին վերապահուած ճակատագրին նման։ Բլէն իսկ գաւառի բարբառով, Թլկատինցին պատմեր էր իր ամուսնութեան պարագաները։ Օր մը, հազիւ տասներկու տարեկան հասակին մէջ, գիւղ դրացի ժողովուրդ են այդ աղջնուկին չուրջը, և մտածեր են «գլխաւոր»ի մը չոքին տակ պատսպարել զայն, երբ իր հասակակիցները հոլթ կ'արածէին տակաւին։

Ու կը կարգեն զայն «ֆիթիչեայ էրիկ մարդու» մը հետ, որուն հետ երբ միասին կը մնայ առաջին անգամ, սարսափահար կ'ըլլայ և կը պոռայ։ «Մըլա՞, դը՞ղ է, ի՞նչ է, համ գլխաւոր չըլա՞ էս հերիւրը։ Հա՞, լոկ գլխաւոր էնի՛ է եղեր։ իսկոյն տարվայ գուգուգ (քաչքաչուած ծերը) մի։ Ալ ի՞նչ լսա գլօխս, ի՞նչ էնիմ, ճակատս գիրն է, կ'ըսիմ՝ կը յարե խեղճ հարմանդը։ Հաւալին այն է որ ամուսինը՝ որ աւելի հայրը կրնար ըլլալ այդ աղջկան, անոր՝ առաջին անգամ երեան ի վեր արանձալը, ձգո՞ղ ըսելը կ'ինալով մտքէն հանել, ամուսնանալէն հազիւ մէկ երկու տարի ետքը օրին մէկը գոտը կը փակէ հարսին երեսին, ու ա՛լ անկէ ի վեր «ունչ իղը, ունչ թօզը» կ'երեւայ...։

Շատ սրատեսը է այն պատկերը զոր գծած է Թլկատինցին՝ գաւառի ամուսնութիւններու այս ցաւալի, տխուր կերպին վրայ, որով աղջկան—ու մանչուն ալ—կարծիքը, հակամիտութիւնը, կամքը, բնաւ նշանակութիւն չունի ամուսնական խնդրոյն մէջ, զոր վճռել, որոշել ծնողաց կամ խնամակալներու բծգարձակ իրաւասութեան սահմանին մէջ կը գտնուի։ Գնաստանին մէջ, —ու Պոլսոյ մէջ ալ—երբեք չէ կրցած ըմբռնուիլ թէ ամէն բանէ առաջ անոնք են որ ինկ հոգիով, մէկ սրտով, մէկ մարմինով պիտի ապրին եկեղեցին պահանջած վեմ խորհուրդովը, և որպէս զի այդ միութիւնը կարելի ըլլայ, կատարեալ ըլլայ, պէտք է հոգիի, սիրտի, զգացումի և մարմնական պայմաններու համերաշխ ներդաշնակութիւն ըլլայ ամուսնանալ կոչուող երիտասարդին և օրիորդին միջեւ։

Եւ ծնողքներու այն յամառ անհեռատեսութիւնը յառաջ կը բերէ այնպիսի ընտանեկան յարկեր, որոնց նէորքին կեանքին ճշգրիտ նկարագրութիւնը, որուն պիտի պոռթկայնէ իրաւացի բողոքը՝ կրօնական ժողովներու «ոչ կարեմ»ին դէմ, չզոր Աստուած զուգացած մարդ մի մեկնեցէ»ի սխալ ըմբռնումին դէմ։

Բայց միտալին մէկ կողմն է այս. միւս կողմը կը ցոյցնէ Ֆրանսացի Թատերագիր մը՝ Փ. Ապել Հերման, որ վերջերս Փարիզ ներկայացուած Թատերախաղի մը մէջ նոնոօրինակ խնդիր մը կը յուզէ։

Օր. Մարսըլին հակառակ իր կամքին ամուսնացած է ժաքի հետ։ «Հակառակ իր կամքին» բառերը պէտք չէ ըմբռնել անչուշտ այն իմաստով, որով պիտի ըմբռնէինք երբ խնդիրը գաւառի մը մէջ հայ աղջիկ մը ամուսնացնելու չուրջը դառնար։ Մարսըլինի մայրը, տիկին Սիւժէռ, նիհիլական ոևէ բռնութիւն չէ բանեցուցած այս միութիւնը ընդունելու տալու համար իր աղջկան։ Բայց թնդոգական անոյշ կամ դառն ձգտումներ և խրնդրանքներ կան, որոնք հրամանէ մը աւելի ազդու են։ Ուստի Մարսըլին, չզգացդուելութեան վայրկեան մը մէջ տեղի կուտայ մօրը պահպանելու։ Բայց կ'երեւակայէք անշուշտ թէ երջանիկ չի կրնար ըլլալ իր չսիրած մէկ մարդուն կենակցութեանը մէջ, որչափ ալ այդ անձը երիտասարդ և պատշաճ ամուսին մը ձգած ըլլայ։ Ժաք, ամուսինն ալ, երջանիկ չէ, որովհետեւ ամուսնութեան մէջ չէ վրդցած գլխաւորել հիմնական անուշութիւնները։ Հետեւաբար, վեց տարիի առանց սիրոյ կենակցութենէ մը ետքը, Մարսըլին անձնասպան կ'ըլլայ կիյ մը Թրէլազէ անուն երիտասարդ սպայի մը, և ժաք՝ հակառակ իր կնոջը նկատմամբ զգացած սիրոյն, կը տառապի ամուսնալուծութեամբ բաժնուիլ անկէ։

Ահա գեղեցիկ վախճան մը, քանի որ Մարսըլին տղան է սիրած անձին հետ ամուսնանալու։ Բայց այդ ամուսնութիւնէն ետքն ալ Մարսըլին կը տենդէ թէ առաւել քան երբէք դժբախտ է։ Ինչո՞ւ։ Աւրդեօք անո՞ր համար որ մարդիկ, նոյն իսկ իր ընտանիքը և իր մայրը, պաղ վարմունք մը ունին իրեն նկատմամբ, և կամ զինքը լման չեն ընդունիր։ Ո՛չ, յօժարակամ պիտի հեռանար իր մօրմէն, իր ընտանիքէն և ամբողջ ընկերութենէն, երջանկութիւնը գրաւելու համար։ Եւ յիրաւի իր միտքը տմնդողը իր առաջին ամուսինն է, որ միշտ ներկայ է երեւակայութեանը առջեւ, յորմէ հետէ զանիկայ ա՛լ չի տեսներ։ Ժաք, որ կ'ուզէ միանալ այրիի մը հետ որ անպատճառ եկեղեցւոյ պսակով կը փափաքի ամուսնանալ, երբ իր նախորդ կնոջը հաւանութիւնը առնելու կուգայ եկեղեցական պսակին ալ չնկելու համար, Մարսըլին կը յուզուի, և սարսափահար կ'ապրի այդ բանէն։ Վերջնական բաժանումն է ատիկայ զոր բացարձակապէս անկարելի կը համարի։ Աւելի՛կայ ընկերային պատշաճութիւններու, կամ բամբասանքէ վախնալուն համար չէ։ Ա՛լ անոր համար որ կին մը բացարձակապէս չի կրնար մոռնալ այն առաջին անձը, որ իրեն ճանչցուցած է աշխարհը, նոյն իսկ եթէ այդ անձը սատած ըլլայ, և իր կամքին հակառակ անձնասպան եղած ըլլայ անոր։ կին մը մէկ մարդու մը միայն կին կը մնայ, և այդ՝ իր ճանչցած առաջին անձն է։

Ֆրանսացի Թատերագրին այս եզրակացութիւնը միահամուռ ընդունելութիւն չէ գտած Ֆրանս. մտքին կողմէ։ Մենք ատով չէ որ պիտի զբաղինք։

Բարերախտաբար աշխարհի վրայ իր ծայրայեղութեան հասած է Փարիսեական թղթի լուբիա, սիտեր են. կը նետեն չատեր, ուրիշ խել մը անպատեհութիւններ կրնան յառաջ գալ։

Հապա ի՞նչ ըսենք այն չարաճճի ծերերուն, որոնք վոյեճանդն կը դիմեն այդ դէ-Ֆոլ վայրը։ Գիւղ մտքէս չէ եղած դէպք մը, որ անցեալ Բարեկենդանին պատահեցաւ։ 60ը անցած մարդ մը կեցած էր վողոցին մէջ տեղը, և դիմակաւորներու երթեւեկութեան ամէնէն տաք միջոցին, աչքերը պատուհան մը յառած, և հոն մագնիսացած էր։ Հիւսքանչ մնայ հոն ապրած, անուշադիր իր շուրջը անցողներուն, այնպէս որ կառապան մը անիւներուն տակ պիտի ճզմուէր, եթէ երիտասարդ մը չգրիչէր ու ապին չերեսէր զինքը։ կ'ըսեն թէ՝ Իզմիրի ծերերն ալ երիտասարդի տէրն ու զգացումն ունին։ Մեր ծերուկը հեռացաւ, միշտ աչքը հոն...։

Կարծես այդ օրը ներուած է մէկն անհատի ուզածը րնել։ Զ.

Իշէր

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

Ինչպէս չատ բաներ, Բարեկենդանն ալ չատ չուայտ ու ծայրայեղ կերպով կը կատարուի հոս։ Մարդիկ՝ ազայ, երիտասարդ թէ՛ տարեց, կարծես ծախելու չափ մարմաջէ մը բռնուած են։ Աւրդէն երկու շաբաթէ ի վեր փողոցները լի են դիմակաւորներով։ Դիշերները մինչեւ լոյս և ցորեկները մինչեւ իրիկուն, խումբ խումբ կը պտտին, մտնելով տուներ տուն, չմոռնալով այցելել Բագոսի տաճարներն ալ։ Իրենց հետ ունին նաև նուագածուներու խումբ մը, որ չի դադրիր զարնելէ անընդհատ գիշերուան լռութեան մէջ, ուր ձայնը այնքան անուշ կուգայ ականջին՝ հեռուէն։ կը խաղեն ու կը խաղեն մինչեւ արշալոյս և աւելի ալ, ու անքուն ու դադարի քահով կը վերադառնան տուն։ Անցողակի բան մ՝ որ՝ մեր չիքերիտասարդները որոնք քիթ բերան կը ծածուն ու կը դժկամակին դրամատէս մատանցիլ բարեգործական և այլ ազգօգուտ ձեռնարկի մը՝ երբ իրենց դիմումը ըլլայ, ընդհակառակն խնդում երես իրենց քսակները լիրարեան կը բանան այսպիսի փղուն ու վաղանցուկ հաճոյքներու համար, որոնց հետեւանքը կ'ըլլայ միայն վաղուան ցաւն ու զղջումը։ Դիտեմ երիտասարդ մը (իմ գիտցածս միայն) որ իր ամբողջ ամուսնական քրանչական յոգնութեանց վատակը այդ մէկ գիշերուան մէջ մսխած է...։

Այր թէ կին, երիտասարդ թէ պարմանուհի, խաղն, ամէնքն ալ պիտի տեսնես դիմակի տակ։ Իզմիրի գեղեցիկ սեռը ինչպէս լաւ գիտէ վայելուչ կերպով հագուիլ, նոյնպէս ալ քաջ գիտէ վայելուչ կերպով ծպտիլ։ Դիմակաւորները՝ որոնց ամէնէն տենդոտ ու եռանդոտ ժամանակը կը սկսի կէս օրէն վերջ, իրենց մտնաւոր վայրը ունին։ Զուլըճըլար Պաչիի ու Ֆատուլեայի պողոտան է ան, որ կ'երկարի մինչեւ քարափ։ Այս երկայն ու լայն ուղիներն այնքան կը լեցնեն անհամար դիմակաւորներով ու երկտեռ խուռն բազմութեամբ, որ անկարելի կ'ըլլայ գործի տէր մարդու մը համարձակիլ ու անցնիլ զայն։ Տուներու պատուհաններն և դուռները, որոնք լայնարձակ բացուած են, լի են գեղուհիներով. ամէնքն ալ չքեղօրէն ու ծայրայեղ ոճերով հագուած ու հեւքատ ոգեւորութեան մը տակ թրթռան։ Չարդերու այնպէս հարուստ ցուցադրութիւն մըն է որ կը պարզուի հոն աչքիդ առջեւ։ Կը խօսին, կը խնդան, կը ճռուողեն, միշտ աչքերնին չորս դին, սիրականի մը դաղտահայեաց, մը նշանաւով։ Ձեռքերնին բռնած են պարկ պարկ ալիւնման ոսկեզոյն թղթիկներ (քոնֆէթթի), իրենց սիրոյ դէնքը կարծես, որոնցմէ ձեռքի ու դաստակի սիրուն չարժուածքներով ու զուարթ քահքահներով ափ ափ կը նետեն դիմակաւորներուն ու հանդիսատես ժողովրդեան, և ատոնք ալ փոխադարձաբար՝ երբ անծանօթ մը առաջին անգամ դիտէ այդ թատերական հետաքրքրութիւնը, որուն մէջ կը պատուհին միշտ այդ թղթիկներէն, պատրանքը պիտի ունենայ կարծելու թէ՝ անոնք դէնքերին վրայ կրկին թրթռեցնելիներ են, որ երբեմն երբեմն օդին մէջ կը թռչկոտին զուարճասէր գեղեցկուհիներուն։ և յանկնած կարծես կ'երթան հանգչելու օրիորդաց բաճախոն ուսերուն կամ թուխ վարսերուն վրայ, անոնց չատ գեղեցիկ երեւոյթ մը տալով։ Եւ չատ մը երիտասարդներ ու օրիորդներ կ'օրհնեն Բարեկենդանը, որ քաղցր պատեհ առիթը կ'ընծայէ իրենց զգացումները յայտնելու սիրածնուն, պերճախօս լռին նայուած քով մը այդ ոսկեզոյն թղթի կտորներէն ափ մը նետելով անոր, որու մէջ կը թաքչին քանի անգամներ սիրազեղ ոտանաւորներ ու նամակներ։

Դժբախտաբար այդ ազատութիւնն ալ իր ծայրայեղութեան հասած է։ Փանանակ թղթի լուբիա, ախտ ևն. կը նետեն չատեր, ուրիկ խել մը անպատեհութիւններ կրնան յառաջ գալ։

Հապա ի՞նչ ըսենք այն չարաճճի ծերերուն, որոնք վոյեճանդն կը դիմեն այդ դէ-Ֆոլ վայրը։ Գիւղ մտքէս չէ եղած դէպք մը, որ անցեալ Բարեկենդանին պատահեցաւ։ 60ը անցած մարդ մը կեցած էր փողոցին մէջ տեղը, և դիմակաւորներու երթեւեկութեան ամէնէն տաք միջոցին, աչքերը պատուհան մը յառած, և հոն մագնիսացած էր։ Հիւսքանչ մնայ հոն ապրած, անուշադիր իր շուրջը անցողներուն, այնպէս որ կառապան մը անիւներուն տակ պիտի ճզմուէր, եթէ երիտասարդ մը չգրիչէր ու ապին չերեսէր զինքը։ կ'ըսեն թէ՝ Իզմիրի ծերերն ալ երիտասարդի տէրն ու զգացումն ունին։ Մեր ծերուկը հեռացաւ, միշտ աչքը հոն...։

Կարծես այդ օրը ներուած է մէկն անհատի ուզածը րնել։ Զ.

Իշէր

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵԱՆ ՌԱԶՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԻՄԱԳԻԾԸ

Մէկ քանի ամիսէ ի վեր սիրահարդիւանագէտներուն մէկ մասը, Հարաւ. Աֆրիկէի ռազմագիտական գործողութիւններէն աւելի վեր բարձրանալով, կը սուսանի քաղաքագիտութեան հարիզոնի անսահման անկրկեհին մէջ և մերթ ընդ մերթ օրուան խնդիր կը ներկայացնէ մեզ Ռուսիոյ դէպի Բէնճապի կիրճերը ապագայ արշաւանքը։ Անդրին գիտական վիճարանութեան մտնելէ առաջ, պիտի ըսեմ թէ ժողովրդային ստորին և միջին խաւերը—բնազդմամբ—հաճոյք կը զգան մեծ պատերազմական գործութիւններուն իրարու հետ ցցուիլը, ա՛նոնց միտքն ահռելի կերպիւ յաղթահոլը տեսնելով, բովհետեւ բնական հետաքրքրութիւնին միշտ արտասովոր տեսարաններու և մեծ յեղաշրջումներու կը կարօտի։

Ոմանք կ'ըսեն թէ՝ քանի որ Անգլիա Հարաւ. Աֆրիկէի ափ մը հող ունեցող հանրապետութիւններուն դէմ մաքառելու համար ահագին դժուարութեանց բազմեցաւ, ի՞նչ պիտի ընէ, երբ իր դէմ Բաժրի կողերուն վրայ, ոչ թէ Պօէրներու ուժերը, այլ հարաւային Ռուսիոյ իսկոյ խաղախները, Թուրքեստանցիները, Սիպերիոյ վայրենիները կլլեն։

Անցեալները Ռուս պինատորական մը մը, Գնդ. Լէպէտեֆ, «Դէպի Հնդկաստան» անունով գիրք մը հրատարակած էր, լի ամէն տեսակ վիճակագրութիւններով, գինուորական քննադատութեամբ ևն. ևն.։ Պարագեցինք գերմանը—քանի որ Սըր Բիամբրըս Ֆըլերը միշտ կը յաղթահարէր Թիւկէլաչի եզերքներուն վրայ, և չատերը չկրնահաւատալ սկսած էին բրիտանական պատերազմիկ տաղանդին—քիչ մըն ալ գրպին պաշտօնական հանգամանքովը—վերոյիշեալ գիրքը մեծ գնահատութեան արժանացաւ Անգլիոյ թշնամիներուն կողմէ, և մինչեւ փակ լուրջ և չափազրծ Թուչատուկ խմբագրական մը նուիրեց։

Բամիրի՝ Հինտուքուշի տեղագրութեանց (topographie), Ռուսիոյ և Անգլիոյ զինուորական ուժերու պահեստներուն մասնագէտը չենք անշուշտ։ Բայց ներելի չէ՞ միթէ Անգլիոյ Պատմամբ անպատրաստ քաղաքականութեան մը հետեւանքներուն քանի մը անկողմնակալ խորհրդածութիւններ առաջարկել. օրպէս զի ըլլօրէն չմոռնանք և չճաապարեն իրենց դատողութեանց մէջ, Անգլիոյ և Ռուսիոյ Բամիրի մէջ մրցման նկատմամբ յատակ գաղափար մը ունենալու խնդրէն մինչեւ իսկ Պղմաթէ չփոթած մնացած էր 20 տարի առաջ, և կ'ըսէր թէ Ռուսիա 60 տարի կը կարօտի Մերվէն դէպի Բէնճապի դաշտերը նետուելու համար։

Պատերազմական ամէն խնդրի մէջ վերջին ծայր ուշադրութեան արժանի երկու գլխաւոր կէտ կայ։ Առաջին՝ երկու թշնամեաց ռազմագիտական դիրքերը, երկրորդ՝ երկու կողմ պինուորներու թիւը։

Քննենք առաջին կէտը։

1885 սեպտեմբեր 18ին փնջուած դիւանագիտական կարգադրութեան մը համաձայն, Աֆղանեան Հիւսիսային Սահմանագլուխը՝ միացն Պարսիկ և Պուխարայի սահմաններուն կողմը որոշուելով, Հէրիրուտի և Իմամ Տէրեայի մէջ կը գտնուէր։ բայց Պուխարայի իշխանին և Աֆղանստանի էմիրին սահմանագլուխի գծագրութիւնները նկատի առնելով, Անգլիա և Ռուսիա 1872-1873ի դաշնագրութեամբ որոշած էին որ՝ վերին Իմամը Տէրեան (Ամու Տարիա) Սարդուլ լերան միացնող աշխարհագրական գիծը՝ երկու կառավարութեանց քաղաքական ազդեցութեան սահմանագիծը նկատուի։ Բայց Իմամը Տէրեան՝ Բամիրէն իջնող Մուրկապ, կուռնա և Բանճի երեք գետակներու ջուրը ստանալուն, պէտք էր հասկնալի՛ որ՝ երեք ջուրերուն Հարաւայինը՝ Բանճը՝ որ իր վերին մասին մէջ Վախջան Ցարիալ կը կոչուի, բուն գետը համարուի։

1890ին Զինաստանցիները Մարկելքէն, Անգլիացիները հարաւէն, և Ռուսերը հիւսիսէն դէպի Բամիրի կեդրոնը յառաջանալ կ'ուզեն։ Զինացիները Մուրկապի աջ բազուկը եղող Վեգուն և Բամիր Ափշուրը իր պահանջին. Անգլիացիները որ Զիթրալի մէհտարին ծոց դիւանագիտական ներկայացուցիչ մը ունին, և 1889ին իր վեր Հինտուքուշի հարաւային կողմը՝ Մասճուհի մէջ Բերդ մը չինած են, կէ՛ քաջալերեն Աֆղանստանի էմիրը, և անոր պինուորներն Բանճի հիւսիսային մասին մէջ տարածուած Շուգնանի և Վաքխի վերը Ռուշանի վեռներուն կը տիրեն։

Ահա այս միջոցին է որ Զօր. Վանով նուագախիւ բայց քաջ և պատերազմիկ զօրութիւններով հիւսիսէն դէպի Բամիր կը յառաջանայ։

1891 Թուականին, Վազգանի հովիտներուն Պօզայի կումպոս գիւղին մէջ, Չինացի Եունկիւսպանտ հարիւրապետը, և Բամիր Ափշուրի մէջ իր փոխանորդը եղող Տավիտսընը Զօր. Վո-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀՈՒՇԵՐ ԵՎ ՎԱՎԵՐԱԳՐԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՂՈՒՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՒՂԱՀՈՍՏԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ

ՎԱՂՈՒՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ

ՎԱՂՈՒՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԺ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԺ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԺ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԺ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԺ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԺ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Ա. ՍԱՖԵԼՅԱՆ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՈՒՐԱԽ ՈՒՐԱԽ

—Ես ի՞նչ գիտեմ, որդի ջան, ես ինչ գիտեմ... մեր գլխին ի՞նչ գրած է, էդ էլ կիմանանք ժամանակի հետ։

—Ֆիրուզ աղայի տղան ինչո՞ւ է հարցնում, թե ինչ է անում մեր հայրը։

—Ֆիրուզ աղայի տղան ինչո՞ւ է հարցնում, թե ինչ է անում մեր հայրը։ Լավ, որ ես եմ հասկանում, թե ինչ է ուզում ասել, ուրիշ մեկը կկարծեր, թե ես ինչ-որ լուր եմ տարել նրան։ Ես ինչ լուր կարող եմ տանել, ես ինչ գիտեմ, որ նա ինչ-որ լուր ունենա։ Ես ոչ մի լուր չունեմ, ոչ մի լուր չեմ տարել, ոչ մի լուր չեմ բերել